

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย
ที่ สค ๓๐ /๒๕๖๐

เรื่อง อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)
เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการเปิดบัญชีธนาคาร

ผู้อุทธรณ์ : นาย ██████████
หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ : ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)

อุทธรณ์เรื่องนี้ได้ความว่า นาย ██████████ ผู้อุทธรณ์ มีหนังสือลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๙ ถึงกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการเปิดบัญชีธนาคาร จำนวน ๒ รายการ ดังนี้

๑. เอกสารการดำเนินการ กฎ ระเบียบ หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ในการเปิดบัญชี ทำไมต้องมี FATCA KTB

๒. เอกสารการดำเนินการ กฎ ระเบียบ หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ในการเปิดบัญชี ทำไมต้องมี BOT

ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) มีหนังสือ ที่ รฐส. ๒๓๗/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๙ ถึงผู้อุทธรณ์ ชี้แจงว่า เมื่อวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๖ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบร่างกรอบการเจรจาความตกลงเพื่อความร่วมมือด้านภาษีอากรระหว่างประเทศ และปฏิบัติตามเกณฑ์ FATCA โดยรัฐบาลไทยและรัฐบาลสหรัฐอเมริกาได้ลงนามความตกลงดังกล่าวแล้ว เมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๙ ซึ่งกำหนดให้สถาบันการเงินตรวจสอบสถานะความเป็นบุคคลอเมริกัน ธนาคารพาณิชย์ไทยจึงได้ร่วมกันกำหนดแบบสอบถามความเป็นบุคคลหรือนิติบุคคลอเมริกัน เพื่อให้ลูกค้ายืนยันสถานะตนเอง ซึ่งการพิจารณาความเป็นบุคคลอเมริกันนั้นมิใช่พิจารณาเฉพาะสัญชาติอเมริกันเท่านั้น ลูกค้าอาจมีข้อบ่งชี้อย่างอื่นที่แสดงว่าเป็นบุคคลอเมริกันได้ เช่น เกิดที่สหรัฐอเมริกา มีที่อยู่ ในสหรัฐอเมริกา เป็นต้น สำหรับเอกสารการดำเนินการ กฎ ระเบียบต่าง ๆ จัดเป็นข้อมูลสำคัญภายในองค์กร ธนาคารฯ จึงไม่สามารถเปิดเผยและนำส่งข้อมูลให้ผู้อุทธรณ์ได้

ผู้อุทธรณ์มีหนังสือลงวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๙ อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ดังกล่าว

คำวินิจฉัย ที่ สค ๓๐ /๒๕๖๐

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายได้พิจารณาคำอุทธรณ์ คำชี้แจงของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) และเอกสารที่เกี่ยวข้องแล้ว ข้อเท็จจริงได้ความว่า ผู้อุทธรณ์ได้เดินทางไปธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัลเวิลด์ เพื่อเปิดบัญชีธนาคาร ซึ่งเจ้าหน้าที่ธนาคารฯ แจ้งว่า ในการเปิดบัญชีเงินฝาก ลูกค้าทุกรายนอกจากจะต้องกรอกข้อมูลในแบบคำร้องแล้ว จะต้องกรอกข้อมูลสถานะความเป็นบุคคลอเมริกันด้วย ผู้อุทธรณ์ปฏิเสธการกรอกข้อมูลสถานะความเป็นบุคคลอเมริกัน และขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกฎ ระเบียบ และหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ในการเปิดบัญชีธนาคาร ตามกฎเกณฑ์ของ FATCA และ BOT ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารโดยให้เหตุผลว่า เอกสารการดำเนินการ กฎ ระเบียบต่าง ๆ จัดเป็นข้อมูลสำคัญภายในองค์กร ไม่สามารถเปิดเผยให้แก่ผู้อุทธรณ์ได้

ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย ผู้แทนธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ชี้แจงด้วยวาจา และตามหนังสือ ที่ กปท. ๘๒๔/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๐ ว่า ในปี ๒๕๕๓ ประเทศสหรัฐอเมริกาได้ออกกฎหมายที่เรียกว่า Foreign Account Tax Compliance Act (FATCA) เพื่อใช้ตรวจสอบและป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษีของชาวอเมริกัน และบริษัทอเมริกันที่มีรายได้นอกประเทศสหรัฐอเมริกา โดยกำหนดให้สถาบันการเงินต่างชาติทุกแห่งทั่วโลกที่ไม่ใช่สัญชาติอเมริกัน รายงานข้อมูลบัญชีของบุคคลและนิติบุคคลที่เป็นบัญชีสหรัฐอเมริกา (US Account) รวมถึงลูกค้าที่ไม่ยินยอมในการให้ข้อมูลหรือเอกสารสำหรับยืนยันตัวตนของลูกค้าตามเกณฑ์ FATCA ไปยังหน่วยงานสรรพากรของประเทศสหรัฐอเมริกา (International Revenue Service : IRS) โดยมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๗ และธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ได้ลงทะเบียนกับ IRS ตามเกณฑ์ของ FATCA แล้วเมื่อปี ๒๕๕๙ โดยมีหลักเกณฑ์ประการหนึ่งคือ หากไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของ FATCA ธนาคารฯ จะถูกหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายร้อยละ ๓๐ ของเงินได้ที่มาจากประเทศสหรัฐอเมริกา จากบัญชีลูกค้าที่ไม่ยอมปฏิบัติตาม และจากเงินได้ที่ธนาคารจ่ายให้แก่สถาบันการเงินต่างชาติคู่ค้าที่ไม่เข้าร่วมกับ FATCA ซึ่งต่อมาสมาคมธนาคารแห่งประเทศไทยได้ร่วมกันจัดทำโบว์ชัวร์คำถามคำตอบเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของ FATCA และแจ้งให้กับสถาบันการเงินและธนาคารฯ ทุกแห่งนำไปปฏิบัติเพื่อตอบคำถามให้แก่ลูกค้า โดยมีเงื่อนไขว่าเจ้าหน้าที่ของธนาคารฯ ไม่สามารถแนะนำลูกค้าได้ว่าควรกรอกแบบฟอร์มใดแบบฟอร์มหนึ่ง และไม่ควรรออธิบายว่าต้องกรอกช่องไหน อย่างไร เนื่องจากแบบฟอร์มดังกล่าวเป็นเอกสารทางกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา โดยธนาคารฯ มีหน้าที่เพียงนำข้อมูลของลูกค้าลงในระบบและรวบรวมแจ้งไปยังกรมสรรพากร เพื่อแจ้งต่อไปยัง IRS ของประเทศสหรัฐอเมริกา ประกอบกับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกฎระเบียบการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ FATCA ของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เป็นข้อมูลข่าวสารลับ และเป็นระเบียบการปฏิบัติงานภายในของทางธนาคาร ซึ่งหากเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

คำวินิจฉัย ที่ สค ๓๐ /๒๕๖๐

ดังกล่าวแล้วอาจก่อให้เกิดความเสียหายและส่งผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจของธนาคาร และผู้ที่ได้ข้อมูลข่าวสารในส่วนนี้อาจใช้เป็นช่องทางเพื่อไปแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมายได้

ส่วนกฎ ระเบียบของธนาคารในการเปิดบัญชีตามที่ผู้ขอธุรกรรมนั้น ธนาคารฯ ได้จัดไว้เป็นข้อมูลข่าวสารลับของธนาคาร ตามระเบียบปฏิบัติงานธนาคาร ภาค ๑ ระเบียบปฏิบัติงานทั่วไป หมวด ๑๐ ระเบียบงานอื่น บท ๕ การรักษาความลับและการเปิดเผยข้อมูลลูกค้า ข้อ ๑.๘ การจัดชั้นข้อมูลข่าวสารลับของธนาคาร ลำดับ ๓ ซึ่งกำหนดเป็นชั้นลับ (Confidential) ซึ่งมีใช้ข้อมูลที่ต้องเปิดเผยต่อสาธารณะเพื่อให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เรื่อง กำหนดให้ข้อมูลข่าวสารตามเกณฑ์มาตรฐานความโปร่งใสและตัวชี้วัดความโปร่งใสของหน่วยงานของรัฐเป็นข้อมูลข่าวสารที่ต้องจัดไว้ให้ประชาชนตรวจดูได้ตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๘) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ สำหรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกฎ ระเบียบ หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ในการเปิดบัญชี BOT นั้น เป็นหลักเกณฑ์ที่เปิดเผยเป็นการทั่วไปตามประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สนส. ๗/๒๕๕๔ เรื่องหลักเกณฑ์การรับฝากเงินหรือการรับเงินจากประชาชนซึ่งสถาบันการเงินและธนาคารทุกแห่งจะมีสำเนาเอกสารฉบับนี้อยู่แล้ว สามารถสำเนาให้แก่ผู้ขอธุรกรรมทราบได้

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายพิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

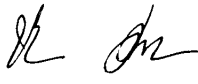
ข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ คือ กฎ ระเบียบ หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ในการเปิดบัญชีที่ต้องกรอกแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานะความเป็นบุคคลสัญชาติอเมริกันนั้น ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ไม่ได้มีกฎหมายที่ใช้สำหรับประชาชนทั่วไป คงมีเพียงระเบียบปฏิบัติงานของธนาคารฯ ซึ่งใช้สำหรับพนักงานของธนาคารเท่านั้น ระเบียบนี้ประกอบด้วยข้อมูล ๒ ส่วน คือ ข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นระเบียบภายในของทางธนาคารฯ และข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายของ FATCA เห็นว่า การปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ FATCA เป็นไปตามความตกลงในการกำหนดให้สถาบันการเงินต้องตรวจสอบสถานะความเป็นบุคคลอเมริกันระหว่างรัฐบาลไทยและรัฐบาลสหรัฐอเมริกา โดยสถาบันการเงินและธนาคารทุกแห่งจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวและเป็นข้อมูลข่าวสารที่ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ชี้แจงว่าได้เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบมาโดยต่อเนื่องอยู่แล้ว การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารในส่วนนี้จึงไม่น่าจะมีผลกระทบต่อการดำเนินงานของธนาคารฯ ดังนั้น เมื่อพิจารณาถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะและประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกันแล้ว จึงเห็นสมควรให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายของ FATCA ให้ผู้ขอธุรกรรมทราบได้ โดยให้ปกปิดข้อมูลข่าวสารในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นระเบียบภายในของธนาคารฯ ตามมาตรา ๑๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

สำหรับข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๒ คือ กฎ ระเบียบ หลักเกณฑ์ต่างๆ ในการเปิดบัญชีทำไมต้องมี BOT นั้น เป็นหลักเกณฑ์ตามประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สนส. ๗/๒๕๕๔

คำวินิจฉัย ที่ สค มอ /๒๕๖๐

เรื่องหลักเกณฑ์การรับฝากเงินหรือการรับเงินจากประชาชน โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ทั่วไปเกี่ยวกับการรับฝากเงินของธนาคารฯ จึงเป็นข้อมูลข่าวสารที่สามารถเปิดเผยให้แก่ผู้ถือหุ้นทราบได้

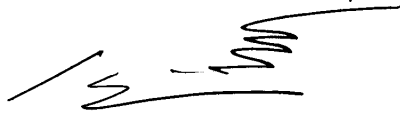
อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดิน และการบังคับใช้กฎหมาย จึงวินิจฉัยให้ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การเปิดบัญชีตามกฎหมายของ FATCA โดยให้ปกปิดข้อมูลข่าวสารในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นระเบียบภายในของทางธนาคาร และเปิดเผยข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๒ ทั้งหมด พร้อมทั้งให้สำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องแก่ผู้ถือหุ้น

พลเอก
(ประยุทธ์ เมฆวิชัย)

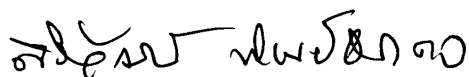
หัวหน้าคณะที่ ๔

(รองศาสตราจารย์มานิตย์ จุมปา)

กรรมการ

(นายเยี่ยมศักดิ์ คุ่มอินทร์)

กรรมการ

(นายศิริวัฒน์ ทิพย์ธราดล)

กรรมการ

(นางสาวอัมพวัน เจริญกุล)

กรรมการ

(นายสมชาย อัครเศรณี)

กรรมการผู้รับผิดชอบสำนวนอุทธรณ์